

O Ś R O D E K   B A D A N I A   O P I N I I   P U B L I C Z N E J

Preferencje partyjne Polaków w grudniu `98

- W ostatnim miesiącu tego roku zainteresowanie ewentualnymi wyborami parlamentarnymi jest niewielkie. Gdyby do nich doszło, do urn poszłoby mniej niż dwie piąte wyborców. Zdecydowana gotowość głosowania zadeklarowało 40% pytanych, a 22% oświadczyło, że „raczej” poszliby głosować. Z kolei 22% wyborców „zdecydowanie”, a 11% - „raczej” wykluczyło możliwość wzięcia udziału w ewentualnych wyborach do Sejmu. Wahalo się 5% pytanych.
- W grudniu największym poparciem cieszą się już tradycyjnie AWS (31%) i SLD (28%). Na trzeciej pozycji lokuje się UW (13%), a na czwartej PSL (10%). Szanse na wejście do parlamentu miałyby także UP (5%).
- Wśród pozostałych ugrupowań: ROP ma 4%, KPEiR - 3%, ChDIIIIRP - 2%. Po 1% głosów uzyskują KPEiRRP, UPR i BdP. Jeszcze mniej uzyskuje KPN-OP.
- Grudniowe notowania większości ugrupowań nie należą do wyróżniających się - większość partii w tym roku zyskiwała zarówno lepsze jak i gorsze notowania. Wyjątki stanowią PSL, które w grudniu odnotowało najwyższy wynik i KPN-OP - najniższy.
- Osoby, które zadeklarowały, że poszłoby do głosowania, ale nie wiedzą kogo by poparły wynosi 11%. Najbardziej zdecydowani byliśmy w kwietniu i czerwcu (9%), natomiast najmniej - w miesiącu wyborów samorządowych (16%).

Warszawa, grudzień 1998 r.

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

* * *

Najnowsze, grudniowe badanie OBOP¹, przynosi ostatnie informacje na temat popularności partii politycznych w tym roku. Zobaczmy więc, jak w tym miesiącu kształtuje się poparcie dla największych ugrupowań.

* * *

Zainteresowanie ewentualnymi wyborami jest niewielkie. Gdyby głosowanie do Sejmu miało odbyć się w grudniu, to frekwencja wyniosłaby mniej niż dwie piąte uprawnionych. Zdecydowana gotowość wzięcia udziału w wyborach zadeklarowało 40% potencjalnych wyborców, a 22% stwierdziło, że „raczej” poszliby do głosowania. Brak zainteresowania wyborami - gdyby miało dojść do nich w ostatnim miesiącu tego roku - wyraziła jedna trzecia pytanych: 11% „raczej”, a 22% „zdecydowanie”. Co dwudziesta osoba nie była pewna, czy w dniu takiego głosowania udałaby się do urn, czy pozostałaby w domu.

GDYBY W NAJBLIŻSZA NIEDZIELE ODBYŁY SIE WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIALBY(ELABY) PAN(I) W NICH UDZIAŁ?	
zdecydowanie tak	40%
raczej tak	22%
raczej nie	11%
zdecydowanie nie	22%
trudno powiedzieć	5%

¹ Sondaż Osrodka Badania Opinii Publicznej z 5-8 grudnia 1998 r., przeprowadzony na reprezentatywnej 1002-osobowej ogólnopolskiej próbie Polaków od 18 roku życia. Maksymalny błąd dla takiej wielkości próby wynosi +/-3%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

Preferencje parlamentarne

W grudniu - w stosunku do poprzedniego miesiąca - na popularności stracili obaj liderzy rankingów partyjnych. Obecnie **Akcja Wyborcza „Solidarnosc”** uzyskuje 31% poparcia potencjalnych wyborców, a **Sojusz Lewicy Demokratycznej** - 28%. Wyniki obu ugrupowań nie należą ani do najlepszych ani do najgorszych w mijającym roku. W naszych badaniach, AWS najbardziej korzystnie wypadła w styczniu i listopadzie (34%), a najmniej - w kwietniu i wrześniu (27%). Z kolei SLD najlepszy rezultat osiągnęło we wrześniu (31%), a najgorszy - w maju i czerwcu (24%).

PREFERENCJE WYBORCZE POLAKÓW ²											(Dane w
	proc.)										
	XII. '97	I. '98	II. '98	III. '98	IV. '98	V. '98	VI. '98	IX. '98	X. '98	XI. '98	XII. '98
Akcja Wyborcza „Solidarnosc” (M. Krzaklewski)	35	34	33	28	27	30	30	27	31	34	31
Sojusz Lewicy Demokratycznej (L. Miller)	24	25	26	28	28	24	24	31	28	30	28
Unia Wolności (L. Balcerowicz)	13	14	11	15	12	13	13	14	11	12	13
Polskie Stronnictwo Ludowe (J. Kalinowski)	6	6	9	7	9	7	8	7	9	9	10
* Unia Pracy (M. Pol)	8	7	7	5	8	6	7	5	4	3	5
Ruch Odbudowy Polski (J. Olszewski)	4	4	4	4	5	6	6	5	4	3	4
**** Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (T. Maminski)	5	4	3	4	5	6	3	5	6	4	3
Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej (L. Walesa)	0	2	2	3	2	3	4	1	2	2	2
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej (E. Postulka)	2	1	2	1	1	1	3	2	2	1	1
** Unia Polityki Realnej (S. Michalkiewicz)	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
*** Blok dla Polski (A. Gasienica-Makowski)	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1
Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny (A. Słomka)	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	0
pozostałe partie	1	1	1	3	1	2	0	1	0	0	1

* - do lutego '98 podawano nazwisko A. Malachowskiego

** - do kwietnia '98 pytano o Unie Prawicy Rzeczypospolitej

*** - do czerwca '98 pytano o Narodowo Chrześcijański Demokratyczny Blok dla Polski i podawano nazwisko S. Kowolika

**** - do czerwca '98 podawano nazwisko Z. Ruminskiego

² Na kartach umieszczono partie w kolejności alfabetycznej; w nawiasach podano nazwiska liderów. Prezentowane wyniki preferencji odnoszą się do wszystkich uprawnionych do głosowania osób, które zadeklarowały („zdecydowanie” lub

Obecny wynik **Unii Wolności** - podobnie jak obu liderów - również nie odbiega od rocznej średniej. Obecnie UW uzyskuje 13% poparcia. W tym roku najwięcej uzyskiwała w marcu (15%), a najmniej - w lutym i październiku (11%).

Korzystnie natomiast w ostatnim pomiarze zaprezentowało się **Polskie Stronnictwo Ludowe**, na które gotowych byłoby zagłosować 10% wyborców - czyli najwięcej w 1998 roku. Najgorszym dla tego ugrupowania miesiącem był styczeń - wówczas PSL otrzymywało zaledwie 6% głosów.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w grudniu, to **Unia Pracy** miałaby szansę na wejście do parlamentu. Ostatnie - powakacyjne - miesiące nie sprzyjały tej partii. W listopadzie UP przyciągała zaledwie 3% wyborców. Miesiąc później jej rezultat był o punkt lepszy, natomiast obecnie UP ma - 5%. Przypomnijmy jednak, że w tym roku, w najlepszym okresie (w kwietniu) ugrupowanie gromadziło 8% sympatyków, a kilkakrotnie zbierało po 7% głosów.

W 1998 roku jeszcze dwie inne partie osiągały wyniki, który sugerowałyby, że ugrupowania te miały szansę na wprowadzenie swoich przedstawicieli do Sejmu. Są to: **Ruch Odbudowy Polski i Krajowa Partia Emerytów i Rencistów**. Ugrupowania te uzyskiwały od 6% - w najlepszym okresie - do 3% - w najgorszym. Najlepsze miesiące, to: dla ROP - maj i czerwiec, a dla KPEiR - maj i październik. Z kolei najmniej korzystne notowania ROP uzyskał w listopadzie (obecnie partia ta o jeden punkt poprawiła swój wynik i ma 4%). Natomiast KPEiR najmniejsze poparcie uzyskiwała w lutym, czerwcu i także obecnie - w grudniu (3%).

Pozostałych pięć partii, umieszczanych na naszej liście nie osiągnęło ani razu w tym roku „magicznych” pięciu procent. Najbliżej była **Chrześcijańska Demokracja III RP**, kiedy to w czerwcu uzyskiwała 4% głosów. Obecnie ma 2%. Również w czerwcu swój najlepszy wynik (3%) odnotowało **Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów**. Teraz jednak ugrupowanie ma 1%. Po 1% głosów w grudniu mają również **Unia Polityki Realnej i Blok dla Polski**. Gorzej wypada Konfederacja **Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny**.

* * *

Liczba osób niezdecydowanych jakie ugrupowanie poprzeć - spośród tych, które deklarowały „zdecydowanie” lub „raczej” chęć wzięcia udziału w wyborach - wynosi w grudniu 11% - a więc mniej więcej tyle ile średnio w ciągu tego roku. Najmniej wątpliwości co do tego, na kogo głosować w ewentualnych wyborach do Sejmu mieliśmy w kwietniu i czerwcu (9%). Najwięcej natomiast - w miesiącu, w którym odbywały się wybory samorządowe (16%).

	XII `97	I. `98	II. `98	III. `98	IV. `98	V. `98	VI. `98	IX. `98	X. `98	XI. `98	XII. `98
wahający się kogo poprzeć	8%	11%	11%	14%	9%	10%	9%	13%	16%	10%	11%

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY
WZIAŁ(Ę)BY PAN(I) W NICH UDZIAŁ?

	DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
	zdecydowa- nie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowa- nie nie	nie wiem	
OGÓLEM.....	40	22	11	22	5	1002
PŁEĆ						
mężczyźni.....	46	22	8	20	5	482
kobiety.....	34	23	14	23	6	520
WIEK						
do 24 lat.....	36	18	12	25	9	140
25-34 lata.....	29	26	17	25	4	193
35-44 lata.....	35	27	11	21	7	211
45-54 lata.....	48	20	7	18	6	188
55-64 lata.....	54	20	5	16	5	111
65 i więcej lat.....	42	20	11	23	4	159
WYKSZTAŁCENIE						
podstawowe.....	36	24	11	24	5	254
zasadnicze zawodowe.....	35	27	12	23	4	266
średnie i pomaturalne.....	42	20	12	21	5	352
wyższe z niepełnym.....	50	17	8	16	10	127
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
wieś.....	33	29	12	22	5	369
miasta do 20 tys.....	47	20	10	14	8	117
miasta 20-100 tys.....	39	22	11	22	6	196
miasta 100-500 tys.....	40	18	11	26	4	196
miasta pow. 500 tys.....	50	13	11	19	6	124
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA						
kierownicy i specjaliści.....	56	17	6	12	9	76
prywatni przedsiębiorcy.....	37	22	6	24	11	49
rolnicy.....	31	23	17	18	11	56
robotnicy.....	37	27	11	22	3	171
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	38	18	11	25	7	116
gospodynie domowe.....	30	21	24	23	1	51
emeryci.....	47	20	9	21	4	187
renciści.....	41	26	9	22	3	143
uczniowie i studenci.....	32	18	16	19	14	64
bezrobotni.....	29	25	13	29	4	76
RELIGIJNOŚĆ						
wierzący i regularnie praktykujący.....	42	25	10	17	5	586
wierzący i nieregularnie praktykujący.....	37	21	13	24	5	280
wierzący lecz niepraktykujący.....	29	16	11	35	9	114
niewierzący.....	53	10	7	22	7	16
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ						
dobra.....	49	19	12	17	3	160
średnia.....	39	24	10	21	6	578
zła.....	36	20	13	26	5	264
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU						
dobry kierunek.....	50	24	9	13	4	441
zły kierunek.....	33	21	13	28	5	451
trudno powiedzieć.....	22	20	14	28	15	110
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ						
w ogóle się nie interesują.....	24	22	13	34	7	234
raczej się nie interesują.....	34	26	13	21	7	412
raczej się interesują.....	55	20	8	13	4	288
bardzo zainteresowani.....	63	12	7	18	0	62
trudno powiedzieć.....	0	50	50	0	0	2
POGLĄDY POLITYCZNE						
lewicowe.....	47	21	8	20	5	156
centrolewicowe.....	46	26	9	14	4	118
centroprawicowe.....	53	24	9	11	3	123
prawicowe.....	49	24	10	14	3	225
trudno powiedzieć.....	25	20	14	33	8	379

- KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W TAKICH WYBORACH?
1. AKCJA WYBORCZA SOLIDARNOŚĆ(M.Krzaklewski); 2. BLOK DLA POLSKI(A.Gąsienica-Makowski); 3. CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA III RZECZYPOSPOLITEJ (L.Wałęsa); 4. KONFEDERACJA POLSKI NIEPODLEGŁEJ-OBÓZ PATRIOTYCZNY (A.Słomka); 5. KRAJOWA PARTIA EMERYTÓW I RENCISTÓW(T.Mamiński); 6. KRAJOWE POROZUMIENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW RZECZYPOSPOLITE (E.Postulka); 7. POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE(J.Kalinowski); 8. RUCH ODBUDOWY POLSKI(J.Olszewski); 9. SOJUSZ LEWICY DEMOKRATYCZNEJ(L.Miller); 10. UNIA POLITYKI REALNEJ (S.Michalkiewicz); 11. UNIA PRACY(M.Po1); 12. UNIA WOLNOŚCI(L.Balcerowicz); 13. inne

	DANE W PROC.													L.OS
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
OGÓŁEM.....	31	1	2	0	3	1	10	4	28	1	5	13	1	537
PLEĆ														
mężczyźni.....	30	1	3	0	4	1	11	5	30	1	4	11	1	298
kobiety.....	32	0	1	0	3	2	8	3	26	1	8	16	1	239
WIEK														
do 24 lat.....	42	3	2	0	0	0	5	7	15	0	5	21	0	64
25-34 lata.....	30	1	1	0	1	0	5	4	31	3	5	18	1	87
35-44 lata.....	27	0	2	0	2	2	9	2	27	2	10	14	1	114
45-54 lata.....	24	0	0	0	6	0	15	3	37	1	5	9	0	110
55-64 lata.....	26	0	2	0	6	2	9	4	34	0	3	12	2	75
65 i więcej lat.....	41	1	6	0	4	5	11	5	19	0	2	5	0	88
WYKSZTAŁCENIE														
podstawowe.....	29	1	3	0	9	4	17	4	22	1	7	4	0	128
zasadnicze zawodowe.....	33	1	2	0	1	2	11	6	30	0	6	6	1	136
średnie i pomaturalne.....	32	0	1	0	3	0	7	3	29	0	4	18	1	191
wyższe z niepełnym.....	26	0	2	1	0	0	1	4	30	5	4	27	0	80
MIEJSCE ZAMIESZKANIA														
wieś.....	27	1	2	0	3	3	22	4	26	1	4	6	1	192
miasta do 20 tys.....	42	0	1	1	2	2	3	6	23	0	7	13	1	69
miasta 20-100 tys.....	28	0	2	0	5	0	6	6	37	0	7	9	1	108
miasta 100-500 tys.....	30	1	3	0	5	0	0	0	34	3	3	22	0	97
miasta pow. 500 tys.....	36	0	0	0	0	1	3	5	18	2	8	24	2	71
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA														
kierownicy i specjaliści.....	22	0	1	0	0	0	0	3	32	6	1	34	0	55
prywatni przedsiębiorcy.....	35	0	0	0	0	0	0	5	22	3	6	30	0	27
rolnicy.....	11	0	8	0	3	0	64	0	9	0	5	0	0	22
robotnicy.....	34	3	0	0	1	1	4	6	35	0	8	6	2	92
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	29	0	2	0	0	0	12	5	31	1	7	14	0	54
gospodynie domowe.....	52	0	0	0	2	0	4	0	17	0	14	10	0	22
emeryci.....	36	1	5	0	5	4	8	3	28	0	2	8	0	114
renciści.....	26	0	0	0	11	3	15	4	23	1	5	11	1	84
uczniowie i studenci.....	43	0	4	0	0	0	0	4	25	0	4	21	0	28
bezrobotni.....	20	0	2	0	3	0	9	7	30	0	13	10	5	31
RELIGIJNOŚĆ														
wierzący i regularnie praktykujący.....	40	0	2	0	4	2	10	3	19	1	5	12	1	338
wierzący i nieregularnie praktykujący.....	16	1	2	0	4	1	9	6	42	1	7	11	0	139
wierzący lecz niepraktykujący....	10	0	0	0	0	0	7	4	46	3	6	20	3	49
niewierzący.....	10	0	0	0	0	0	0	0	43	8	0	38	0	8
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ														
dobra.....	29	0	1	0	2	0	4	7	18	1	5	31	1	100
średnia.....	34	1	2	0	2	1	10	1	31	1	6	9	0	316
zła.....	24	0	1	0	7	3	12	8	30	1	5	7	2	122
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU														
dobry kierunek.....	37	1	2	0	3	1	6	3	23	1	4	19	0	303
zły kierunek.....	18	0	2	0	4	2	16	6	38	1	7	5	1	200
trudno powiedzieć.....	45	2	0	0	6	2	6	2	17	0	8	5	6	33
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ														
w ogóle się nie interesują.....	27	0	1	0	6	4	17	5	17	0	8	12	3	77
raczej się nie interesują.....	31	1	3	0	3	1	11	3	27	2	7	11	0	213
raczej się interesują.....	31	1	1	0	2	1	7	4	31	1	4	15	0	200
bardzo zainteresowani.....	28	0	2	0	6	2	6	9	37	0	0	11	0	43
POGLĄDY POLITYCZNE														
lewicowe.....	3	0	0	0	3	0	10	1	77	3	2	1	0	99
centrolewicowe.....	0	0	1	0	0	1	20	1	51	1	13	12	0	78
centroprawicowe.....	49	0	4	0	6	3	3	2	5	0	8	20	0	87
prawicowe.....	57	1	3	0	2	1	3	9	3	1	3	15	0	156
trudno powiedzieć.....	25	1	2	0	5	2	15	3	23	0	5	15	3	117